

LOO PLAN

voor bos, natuur en landschap

QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET 2015

De Bongerd te Brummen

COLOFON

OPDRACHT

Quicksan in het kader van de Flora- en faunawet

OPDRACHTGEVER

Woningstichting Brummen
Postbus 117
6970 AC Brummen

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Uw kenmerk : e-mail d.d. 31 maart 2015

Ons kenmerk : 2015-657-09375

Datum : 20 juli 2015

Contactpersoon : de heer A. Schreuder

Contactpersoon : Marko Sinke

Medewerking van : Kim Lotterman

Vormgeving : Marianne Mooij

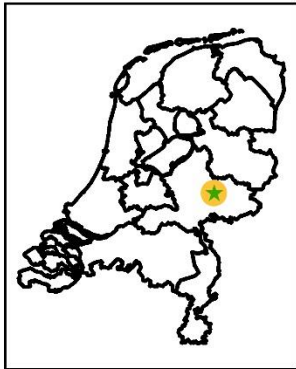

INHOUDSOPGAVE

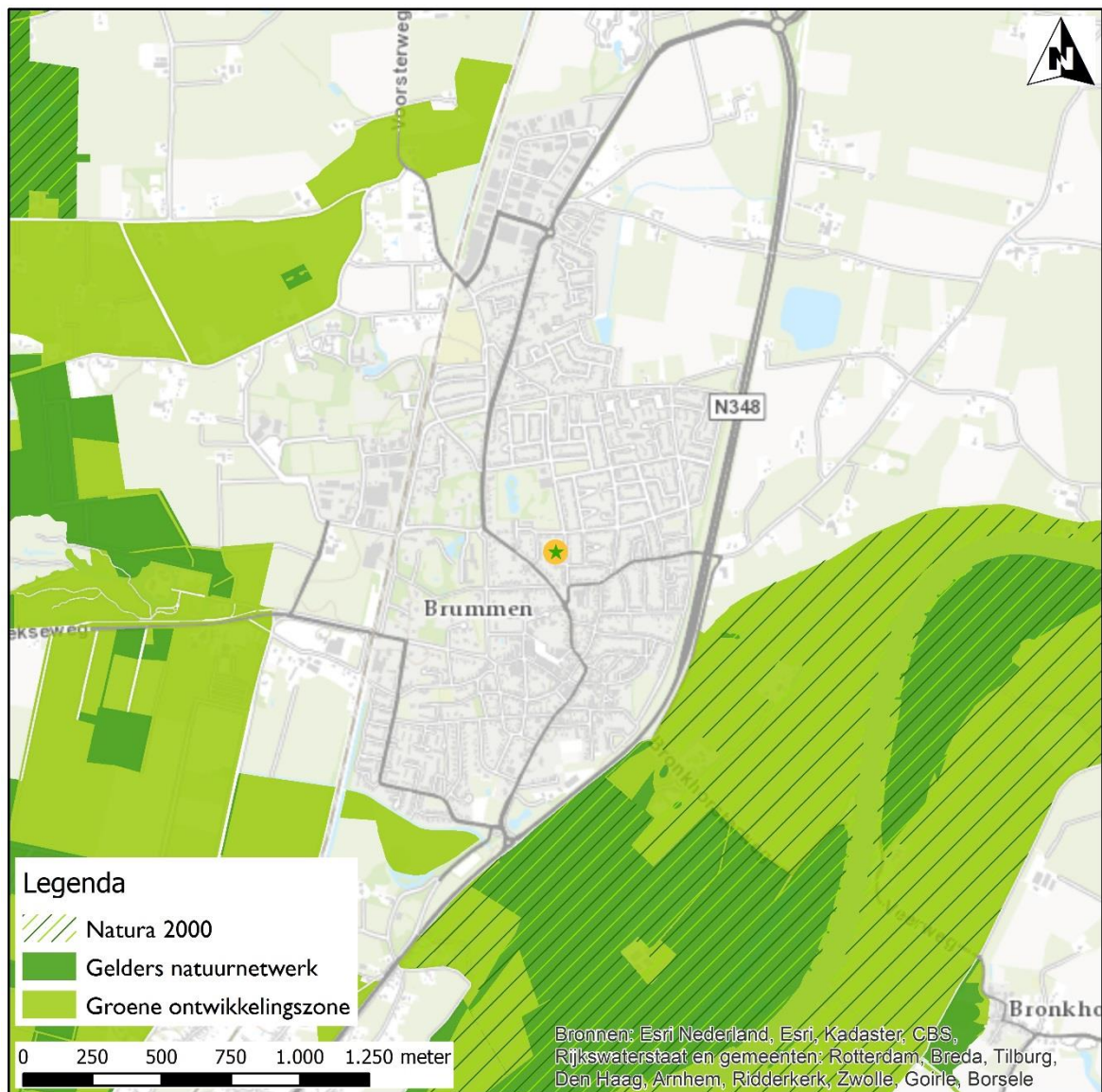
1	INLEIDING	3
1.1	SCOPE	3
1.2	KWALITEITSBORGING	4
2	ONDERZOEKSRESULTATEN	5
2.1	WERKWIJZE	5
2.2	SCAN GEBIEDSBESCHERMING	5
2.3	TERREINGESTELDHEID	8
2.3.1	HUIDIGE SITUATIE	8
2.3.2	BEOORDELING BIOTOOP	9
2.4	RESULTATEN EN BEOORDELING	9
3	CONCLUSIE EFFECTBEOORDELING	11
3.1	ALGEMEEN	11
3.2	PROJECTLOCATIE	11
	LITERATUUR	

BIJLAGEN

1	QUICKSCANHULP
2	VERKLARENDE WOORDENLIJST
3	WETTELIJK KADER ALGEMEEN
4	RELEVANTE WETSARTIKELN VAN DE FLORA- EN FAUNAWET
5	TOETSINGSCRITERIA QUICKSCAN

Opdrachtgever	Woningstichting Brummen
Onderzoekslocatie	De Bongerd
Plaats	Brummen
Plannen	Slopen woningen
Bijzonderheden	-

Ligging ten opzichte van het NNN en de Natura 2000

1 Inleiding

In Brummen is de Woningstichting Brummen voornemens om de woningen aan De Bongerd (gebouwd in 1974) te slopen. Loo Plan heeft in 2012 al een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd naar beschermde natuurwaarden in deze straat (lit. I).

Aangezien dit onderzoek verouderd is, is Loo Plan verzocht in 2015 ook een quickscan naar mogelijk beschermde natuurwaarden uit te voeren.

Veel werkzaamheden zijn vergunningplichtig. Een van de aspecten waarop getoetst moet worden is de natuurwetgeving. Deze toetsing moet inzicht geven in de vraag of de geplande werkzaamheden uitvoerbaar zijn in het licht van de wetgeving, en heeft de vorm van een quickscan.

In de nu voorliggende rapportage zijn de resultaten van de uitgevoerde quickscan in het kader van de Flora- en faunawet opgenomen. Op basis van een bureau- en een veldbezoek door een ervaren ecooloog is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Tevens is een algemene inschatting gemaakt of de aangrenzende terreinen geschikt zijn als leefgebied voor beschermde soorten om eventuele uitstralingseffecten te kunnen bepalen.

De informatie is op een overzichtelijke wijze beknopt in tabelvorm weergegeven. Achtergronden en details zijn opgenomen in de bijlagen.

1.1 Scope

De quickscan Flora- en faunawet moet antwoord geven op de onderstaande vragen.

- Wat is de kans op aanwezigheid van beschermde flora en fauna?
- Welke vervolgstappen (nader onderzoek) dienen genomen te worden om de aanwezigheid van de beschermde flora en fauna vast te stellen?
- Welke effecten heeft het initiatief op de (potentieel) aanwezige beschermde flora en fauna?
- Is een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk, of kunnen negatieve effecten ondervangen worden door het werken met goedgekeurde gedragscodes?
- Zijn er negatieve effecten in het kader van gebiedsbescherming (Natuurnetwerk Nederland (NNN)), Natura 2000-gebieden) te verwachten bij dit initiatief?

Beschermde soorten zijn in de wet ingedeeld in drie tabellen (zie ook bijlage 3). Voor soorten van de zogenoemde tabel I geldt een vrijstelling van de verboden bij ruimtelijke ontwikkeling, mits de zorgplicht in acht genomen wordt (zie ook bijlage 4). Deze soorten worden daarom niet verder behandeld. De quickscan spitst zich toe op de beschermde soorten van tabel II en tabel III en op broedvogels.

1.2 Kwaliteitsborging

Loo Plan is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Quickscans worden uitgevoerd door ervaren ecologen. Een quickscan is niet aan een bepaald seizoen gebonden en kan gedurende het gehele jaar plaatsvinden. Voor een quickscan zijn geen vaste protocollen, maar bij het onderzoek wordt, waar mogelijk, aangesloten op de geldende soortprotocollen.

De bij het onderzoek betrokken personen zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden.

Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Loo Plan. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Loo Plan is ISO 9001:2008 gecertificeerd.

Datum quickscan	16 juni 2015
Ecoloog	Drs. K.M. Lotterman
Opleiding	Natuurwetenschappelijke Milieukunde, Radboud Universiteit Nijmegen, specialisatie ecologie.
Ervaring	Gespecialiseerd in de Nederlandse fauna- en natuurwetgeving en werkzaam als medewerker flora en fauna en gebiedsbescherming. Specifieke kennis op gebied van vegetaties, floristiek en mossen.
Interne collegiale toetsing	17 juli 2015 Ing. A. Koning, projectleider bos-en natuurbeheer.

2 Onderzoeksresultaten

2.1 Werkwijze

Op basis van één veldbezoek wordt de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Dit gebeurt aan de hand van de terreingesteldheid, een brede ecologische kennis en bekende gegevens over de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Tevens wordt een algemene inschatting gemaakt of de aangrenzende terreinen geschikt zijn als leefgebied voor beschermde soorten. Immers, bepaalde werkzaamheden kunnen uitstralingseffecten hebben op aanliggende terreinen. Bovendien kunnen de dieren die in omliggende terreinen aanwezig zijn ook het onderzoeksgebied benutten.

Naast de kennis van de omwonenden over de aanwezigheid van planten en dieren, is de Nationale Database Flora en Fauna geraadpleegd (Quickscanhulp, zie bijlage 1).

2.2 Scan gebiedsbescherming

De bescherming van Natura 2000-gebieden valt onder de Natuur-beschermingswet 1998. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) geregeld.

Voor de Provincie Gelderland is een en ander uitgewerkt naar het Gelders Natuur Netwerk (vroeger EHS-Natuur) en de Gelderse Groene Ontwikkelingszone (voorheen ecologische verbindingszone of verwevingsgebied).

De ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland is in de figuur op pagina 2 weergegeven.

Op basis van een combinatie van de voorgenomen ingreep en de afstand tot de beschermde gebieden, wordt een inschatting gemaakt of het voorgenomen initiatief mogelijk een negatief effect op de beschermde natuurwaarden kan hebben.

In de Natura 2000-gebieden wordt gekeken of er mogelijk significante effecten te verwachten zijn (voortoets).

Voor de gronden in de NNN wordt beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken.

Alleen voor plannen binnen de begrenzing van de NNN dient het 'nee, tenzij ...'-toetsingskader doorlopen te worden (zie bijlage 3).

Voor kleinschalige ingrepen, zoals de sloop of bouw van enkele woningen of omvorming naar nieuwe natuur, wordt ervan uitgegaan dat geen verstoring optreedt als de afstand tot de beschermde gebieden > 250 meter bedraagt.

Bij grootschalige ingrepen of ingrepen met een grote invloedssfeer (bijvoorbeeld intensieve veehouderij) wordt een minimale afstand van 7,5 kilometer aangehouden.

De Bongerd ligt binnen de bebouwde kom van Brummen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het gebied Rijntakken, dat op circa 600 meter ten oosten ligt. Naast een deel bebouwde kom, doorsnijdt de drukke provinciale weg N348 het projectgebied en het Natura 2000-gebied. Aangezien de ingreep relatief kleinschalig is en geen grote uitstraling heeft, hebben de plannen geen negatief effect op dit Natura 2000-gebied.

Het Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen ligt op meer dan 2,5 km ten westen van het onderzoeksgebied. Op deze afstand is ook geen negatief effect van de werkzaamheden te verwachten.

Het dichtstbijzijnde gebied van het Gelders Natuurnetwerk ligt op circa 750 meter afstand, ook ten oosten van de provinciale weg.

De werkzaamheden liggen op grote afstand en vormen geen gevaar voor de wezenlijke waarden en doelstellingen van het Gelders Natuurnetwerk.

Beschermde gebieden	Afstand	Effect	Vervolg
Natura 2000-gebied Rijntakken (IJssel)	600 meter	Geen	Geen oriënterend onderzoek.
Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen	< 2,5 km	Geen	Geen oriënterend onderzoek
Gelders Natuurnetwerk	750 meter	Geen	Geen toetsing aan het betreffende regime.

Foto 1 Oude spar.

Foto 2 Overzicht De Bongerd.

Foto 3 Appartementen met plat dak.

Foto 4 Close-up dakrand.

2.3 Terreingesteldheid

De mogelijkheden voor beschermde soorten lopen per locatie en per aanwezig biotoop sterk uiteen. Specifieke kennis van de beschermde soorten en hun habitateisen is daarom essentieel. Tijdens een quickscan wordt de geschiktheid van een terrein zowel vanuit de biotoop als vanuit de beschermde soort beoordeeld. Gebouwen worden zowel aan de buitenzijde als van binnen beoordeeld op hun geschiktheid.

Omgang met artikelen 8 en 11 van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet wordt tijdens een quickscan inzichtelijk gemaakt (zie bijlage 3). Het gaat hierbij om:

1. *Specifieke groeiplaatsen van beschermde plantensoorten. Artikel 8.*
2. *Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren. Artikel 11.*

In bijlage 5 zijn de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein wordt beoordeeld.

In het veld wordt ook gekeken naar de samenhang van het project met de omgeving. Zo wordt bepaald of de betreffende locatie onderdeel van een groter (landschappelijk) geheel is, of dat het geïsoleerd ligt, bijvoorbeeld een klein bosje in een intensief agrarische omgeving. Dit kan van betekenis zijn voor de waardetoekenning van het onderzoeksgebied voor eventueel aanwezige beschermde soorten. Binnen de opdracht wordt niet onderzocht of er andere initiatieven in de omgeving spelen en wordt niet getoetst op cumulatie van effecten.

2.3.1 Huidige situatie

Momenteel bestaat de straat uit een aantal appartementencomplexen met twee woonlagen. Om de appartementen zijn enkele oude bomen, heesterplantsoenen en gazons aanwezig. Daarnaast is er een aantal parkeerplaatsen.

Algemeen	Groen opgezette straat in bebouwde kom van Brummen.
Voorgenomen activiteit	Sloop van woningen.
Omgeving	Bebouwde kom van Brummen.
Bijzonderheden	N.v.t.

2.3.2 Beoordeling biotoop

De aanwezige biotopen hebben geen hoge waarde, in elke bebouwde kom van enige omvang zijn groen opgezette straten met appartementen te vinden. De groene opzet maakt wel dat het projectgebied aantrekkelijk is voor stadssoorten en algemene planten en dieren.

Biotoop	Aanwezig	Detail	Foto
Gebouwen	Ja	2-laags appartementen met plat dak.	1, 2, 3 en 4
Water	Nee	N.v.t.	
Bepanting houtachtig	Ja	Enkele oude bomen.	1,2
Tuin/erf	Ja	Voornamelijk plantsoengroen.	1,2
Agrarisch gebied	Nee	N.v.t.	

2.4 Resultaten en beoordeling

De resultaten geven een overzicht van de aangetroffen soorten en de mogelijk aanwezige soorten in het gebied. De gegevens zijn zowel gebaseerd op waarnemingen van derden (o.a. quickscanhulp, zie bijlage I) als waarnemingen tijdens de veldbezoeken.

Bij de beoordeling naar de mogelijke effecten op soortgroepen wordt enkel gekeken naar soorten die strikt beschermd zijn (tabel II en tabel III). Vanwege de strikte bescherming van alle soorten vleermuizen, en het verschil in handelen tussen nesten en jaarrond beschermde nesten van vogels, zijn deze groepen apart onderscheiden. Voor de soortgroepen waar de voorgenomen maatregelen een mogelijk negatief effect hebben, wordt de tabel toegelicht.

Soortgroep	Biotoop geschikt	Beschermde soort aanwezig	Effect op soort
Planten	Nee	Nee	Nee
Vogels - algemeen	Ja	Mogelijk	Mogelijk ¹
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Nee	Nee	Nee
Zoogdieren	Nee	Nee	Nee
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee
Vissen	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Nee	Nee	Nee
Reptielen	Nee	Nee	Nee
Overige soorten	Nee	Nee	Nee

¹ Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

PLANTEN

Het projectterrein herbergt geen beschermde plantensoorten. Gezien de biotoop (huizen en plantsoen) zouden de enige mogelijke soorten wellicht enkele beschermde varens van oude muren zijn, maar deze zijn niet aanwezig.

VOGELS ALGEMEEN

De straat is groen opgezet en herbergt enkele oude bomen. Dit maakt het gebied geschikt als nestplaats voor algemene vogelsoorten als merel, koolmees en houtduif. Broedende vogels mogen niet verstoord worden. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart-15 augustus) gepland worden, is er geen belemmering voor uitvoering.

**VOGELS (JAARROND
BESCHERMDE NESTEN)**

De gebouwen zijn niet geschikt als nestplaats voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten als huismus en gierzwaluw; deze zijn tijdens het veldbezoek ook niet aangetroffen.

ZOOGDIEREN

Tijdens het veldonderzoek zijn geen (sporen van) beschermde zoogdieren gevonden. Op grond van de biotoop worden deze ook niet verwacht.

VLEERMUIZEN

Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan de overhang van het dakbeschot van het platte dak. Hier lijkt een ruimte tussen het dakbeschot en de muur te zitten, die mogelijk geschikt zou zijn voor vleermuizen. Tijdens het onderzoek in 2012 is uitgebreider onderzoek naar vleermuizen gedaan. Toentertijd is geconcludeerd dat:

“De gebouwen bij de Bongerd en complex 34/35 zijn niet geschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuissoorten.” (lit. 1).

Aangezien de bouwkundige constructie in de tussentijd niet veranderd is, wordt geconcludeerd dat de gebouwen nog steeds niet geschikt zijn. Ook in de aanwezige bomen in de straat zijn geen holten gezien die mogelijk als verblijfplaats dienst zouden kunnen doen.

VISSEN

Binnen het projectgebied ligt geen water; vissen worden dan ook niet verwacht.

AMFIBIEËN

Het projectgebied herbergt geen geschikte biotopen voor beschermde amfibieën.

REPTIELEN

Voor beschermde reptielen biedt het projectgebied geen geschikte biotopen.

OVERIGE SOORTEN

Het projectgebied herbergt geen geschikte biotopen voor beschermde insecten en overige soorten.

3 Conclusie effectbeoordeling

3.1 Algemeen

Aan de hand van de resultaten van het veldbezoek is getoetst welke effecten de geplande werkzaamheden op de beschermde soorten kunnen hebben. De aard van de werkzaamheden (en kennis hiervan) is hierbij essentieel.

Mogelijke effecten die op kunnen treden zijn:

- Verstoring door aanwezigheid van mensen en (groot) materieel.
- Verstoring door geluid, licht en trillingen.
- Tijdelijk ongeschikt worden van leefgebied (door aanleg werkstroken, materiaalopslag e.d.).
- Doden of verwonden van individuen van een populatie.
- Verdwijnen van nestgelegenheid.
- Verlies van leefgebied (verblijfplaatsen, foerageergebied en essentiële verbindingzones) door verandering van grondgebruik.

Wanneer er geen beschermde soorten aanwezig zijn (of verwacht worden) kan het project zonder aanvullende maatregelen doorgang vinden. Als het op basis van de quickscan aannemelijk is dat er beschermde soorten (kunnen) voorkomen én dat de voorgenomen plannen deze zouden kunnen beïnvloeden, zijn er vervolgstappen nodig.

3.2 Projectlocatie

Onderdeel	Conclusie
Gebiedsbescherming	De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op gebiedsbescherming. De beschermde gebieden (Natura 2000 en Gelders Natuurnetwerk) liggen op ruime afstand. De ingreep heeft een beperkte uitstraling, waarbij de beschermde natuurwaarden geen nadelige effecten ondervinden.
Beschermde soorten	In het gebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen en deze worden ook niet verwacht. Vanuit dit oogpunt is er geen belemmering voor uitvoering van de plannen.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd dient <u>rekening gehouden te worden met broedende vogels.</u> Vogels die broeden mogen nimmer verstoord worden.

LITERATUURLIJST

- I. Loo Plan, 2012
Quicksan Flora- en Faunawet Complex 34/35,
De Bongerd en Wethouder Giermanstraat

BIJLAGEN

1 Quickscanhulp

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF.

HET NATUURLOKET

disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 20-07-2015 09:50:44'

Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de Helpdesk van Het

Natuurloket:

e-mail: info@natuurloket.nl

telefoon: 0800 2356333

© NDFF - quickscanhulp.nl 20-07-2015 09:50:44

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Alpenwatersalamander	Amfibieën	tabel II	0 - 1 km
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Ringslang	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Baardvleermuis / Brandts vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Boommarter	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Franjestaart	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Meervleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	tabel II	1 - 5 km
Bijenorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Gele helmbloem	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Gevlekte orchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Grote keverorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Gulden sleutelbloem	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Herfsttijloos	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km

Jeneverbes	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Kleine zonnedauw	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Maretak	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Rapunzelklokje	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Ruig klokje	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Spaanse ruiter	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Veldsalie	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde gagele	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Cottus gobio	Vissen	tabel II	1 - 5 km
Edelhert	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Wild zwijn	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Knoflookpad	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Heideblauwtje	Insecten-Dagvlinders	tabel III	1 - 5 km
Keizersmantel	Insecten-Dagvlinders	tabel III	1 - 5 km
Rouwmante	Insecten-Dagvlinders	tabel III	1 - 5 km
Adder	Reptielen	tabel III	1 - 5 km
Hazelworm	Reptielen	tabel III	1 - 5 km
Bittervoorn	Vissen	tabel III	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km

2 Verklarende woordenlijst

ZORGPLICHT

De zorgplicht houdt in dat de in het wild levende dieren en planten en hun omgeving zo min mogelijk verstoord mogen worden. En dat te allen tijde schade zo veel mogelijk voorkomen wordt.

Enkele voorbeelden van zorgplicht:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden in een rietveld wordt gecontroleerd op broedgevallen en vogelnesten.
- Kikkers en padden die tijdens baggerwerkzaamheden gevonden worden, worden direct overgezet in een deel van de sloot die niet gebaggerd wordt. De dieren worden uitgezet in de modder waarin ze gevonden zijn, zodat ze niet meteen opgegeten worden door reigers.
- Voorafgaand aan graafwerkzaamheden worden takkenhopen met bladeren doorzocht op de aanwezigheid van overwinterende egels. Bij het aantreffen van een egel wordt deze in een zelfde soort takkenhoop met bladeren buiten het te vergraven gebied teruggeplaatst.
- Bij nieuwbouw aan de bosrand in een gebied met veel vleermuizen wordt geen buitenverlichting aangebracht. Dit om de lichtvervuiling tot een minimum te beperken.

ZORGVULDIG HANDELEN

Zorgvuldig handelen houdt in dat compenserende of mitigerende maatregelen aangetoond moeten werken, voordat de ingreep uitgevoerd wordt. Pas als de maatregelen geaccepteerd zijn door de betreffende beschermde soorten, mag de originele habitat aangetast worden.

GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

De gunstige staat van instandhouding is werkzaam op lokale populaties en hun leefomgeving.

Bijvoorbeeld:

In een poel in het weiland van een boer bevindt zich een populatie poelkikkers. De gunstige staat van instandhouding is niet aangetast zolang de populatie poelkikkers in deze poel kan voortbestaan.

Dit betekent dat de poel in een goede staat moet blijven verkeren. Raakt de poel vervuild, verdroogd of als hij in zijn geheel verdwijnt, dan zal ook de populatie poelkikkers verdwijnen.

Bij de gunstige staat van instandhouding gaat het niet om het voortbestaan van alle poelkikkers in Nederland of in Europa; het betreft een lokale situatie.

PASSENDE GEDRAGSCODE

Een gedragscode is een generieke ontheffing voor de beschreven maatregelen in de beschreven situaties voor de in de gedragscode genoemde beschermde soorten. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen.

Sommige gedragscodes zijn enkel geldig voor bestendig beheer en onderhoud. En niet alle gedragscodes zijn geldig voor tabel III-soorten.

GOEDGEKEURDE GEDRAGSCODE

Een gedragscode mag pas als generieke ontheffing gebruikt worden wanneer deze is goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voorheen Ministerie van LNV).

De gedragscodes zijn vijf jaar geldig en dienen daarna opnieuw door de Minister beoordeeld en goedgekeurd worden. De Minister kan in het goedkeuringsbesluit beperkingen stellen voor het gebruik van de gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes en hun goedkeuringsbesluiten zijn in te zien op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

3 Wettelijk kader algemeen

De bescherming van inheemse (van nature in Nederland voorkomende) in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De wet in zijn huidige vorm is in werking getreden op 1 april 2002.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren te waarborgen. De wet gaat uit van het 'nee, tenzij ...'-principe. Beschermen staat voorop en ingrijpen is een uitzondering.

De Flora- en faunawet kent drie beschermingscategorieën:

- Soorten in tabel I zijn vrij algemeen en zijn beschermd.
- Soorten in tabel II zijn een stuk zeldzamer of planten zich moeilijker voort en zijn daardoor zwaarder beschermd.
- Soorten in tabel III zijn zeldzaam en zeer kritisch in hun habitateisen; deze soorten zijn strikt beschermd.

Voor alle soorten in Nederland geldt de zorgplicht.

Toetsing van projecten bij ruimtelijke ingrepen vindt plaats volgens het stroomschema op de volgende pagina.

Voor de soorten in tabel I geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen mits de zorgplicht in acht genomen wordt.

Voor soorten in tabel II geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes zijn geldig voor bestendig beheer en onderhoudswerkzaamheden die geen wezenlijke invloed hebben op beschermde soorten.

In het geval van ruimtelijke ingrepen kan voor soorten van tabel II, indien de werkzaamheden niet conform een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd, een ontheffing aangevraagd worden als de activiteit de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar brengt.

De activiteit dient een redelijk doel te dienen.

Voor soorten van tabel III geldt bij bestendig beheer en onderhoud een beperkte vrijstelling van ontheffingsplicht, wanneer aantoonbaar een goedgekeurde gedragscode wordt gevolgd.

Voor ruimtelijke ingrepen wordt geen vrijstelling verleend.

Onder strikte voorwaarden kan in sommige gevallen wel een ontheffing verleend worden. Er dient dan sprake te zijn van een in de wet genoemd belang, zorgvuldig handelen en er is geen alternatief mogelijk.

4 Relevante wetsartikelen van de Flora- en faunawet

Artikel 2: Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Artikel 8: Verbodsbepaling planten

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Verbodsbepaling vangen - bemachtigen - opsporen en doden - verwonden

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Verbodsbepaling opzettelijk verontrusten

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Verbodsbepaling voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Verbodsbepaling ten aanzien van eieren

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13: Verbodsbepaling ten aanzien van vervoeren, onder zich hebben

Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

Artikel 14: Verbodsbepaling ten aanzien van het uitzetten van dieren en uitzaaïen van planten

1. Het is verboden dieren of eieren van dieren in de vrije natuur uit te zetten.
2. Het is verboden planten, behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten, in de vrije natuur te planten of uit te zaaien.

5 Toetsingscriteria quickscan

Zowel voor beschermde planten als voor beschermde dieren zijn hieronder de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein (biotoop) wordt beoordeeld. De lijst is niet uitputtend; dit betekent dat de waarnemer te allen tijde kritisch blijft kijken naar de potenties, omgeving en mogelijkheden van de locatie.

1. Groeiplaatsen van beschermde plantensoorten

- Voedselrijkdom
- Bijzonder biotoop aanwezig (bijvoorbeeld heide, vennen)
- Landgebruik (intensief, erf, tuin, bos)
- Mogelijk dat soort is aangeplant

2. Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten

- Nesten
- Soort biotoop
- Aanwezigheid water
- Voedselrijkdom biotoop
- Landgebruik (extensief, verwaarloosd, erf, tuin)
- Holten, spleten, scheuren in bomen
- Sporen, zowel wissels als uitwerpselen en prooi-resten
- Specifieke indicatiesoorten (bijvoorbeeld zoetwatermossel voor bittervoorn)
- Verstoringsbronnen in de omgeving (licht, geluid, barrières)
- Geschiktheid gebouwen
 - o Gebruik (leegstaand, continue in gebruik, seizoensgebonden)
 - o Type dakbedekking
 - o Materiaal (isolatie, hout, metaal, vogelschroot)
 - o Bouwwijze (spouwmuur, enkelsteens)
 - o Onderhoudstoestand (nieuwbouw, verwaarloosd, gerenoveerd)
 - o Afwerking/toegankelijkheid (o.a. scheuren/stootvoegen)

Ook andere delen van het leefgebied die onlosmakelijk met het functioneren van de nest-/verblijfplaats verbonden zijn:

- Essentieel foerageergebied
- Vliegroutes/verbindingzones
- Landhabitat van amfibieën

